

O'ZBEKISTONDA

FANLARARO INNOVATSIYALAR

VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI

2022
20-iyun

ISSN: 2181-3302

Exact
Natural
Medical
Technical
Economics
Philological
Pedagogical
Social sciences
and humanities

“O‘ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR” JURNALI

«BEST PUBLICATION»

Ilm-ma'rifat markazi ©

MATERIALLARI TO‘PLAMI

20-MAY, 2022-YIL

9-SON

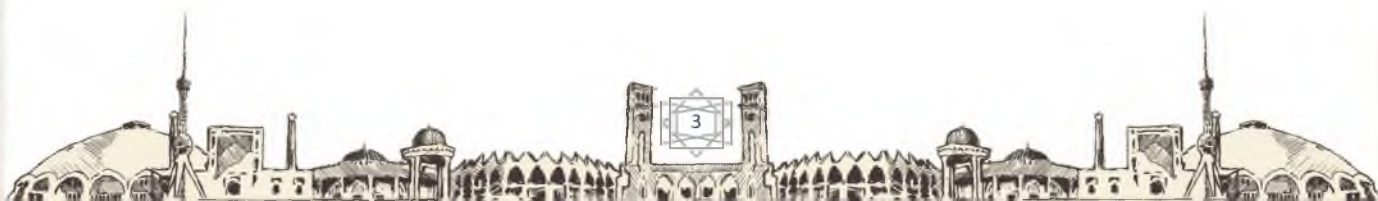
O‘ZBEKISTON

2022

Ushbu to'plamda "O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnali" ilmiy jurnaliga kelib tushgan maqolalar o'rin olgan. Mazkur jurnalda zamonaviy ta'lim tizimini rivojlantirish jarayonida innovatsion ta'lim texnologiyalarini joriy etish va loyihalashtirish, integratsion ta'limni rivojlantirishda yo'nalishlar bo'yicha kreativ g'oyalar, takliflar va yechimlarni amalga oshirish maqsad qilib olingan. Mazkur jurnal materiallaridan OTM professor-o'qituvchilari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari va umumta'lim maktab o'qituvchilari, mustaqil tadqiqotchilar, magistrantlar, ilmiy xodimlar, iqtidorli talabalar hamda shu sohada ilmiy ish olib borayotgan tadqiqotchilar foydalaishlari mumkin.

Eslatma! Jurnal materiallari to'plamiga kiritilgan maqolalardagi raqamlar, ma'lumotlar haqqoniylikiga va keltirilgan iqtiboslar to'g'riligiga mualliflar shaxsan javobgardirlar.

TAHRIRIYAT

Bosh muharrir:

Maqsudov Ulug'bek Qurbonovich

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Mas'ul kotib:

Hakimov Iqboljon

Farg'ona Politexnika instituti

Mas'ul muharrir:

Yusufjonov Quyoshbek Komiljon o'g'li

Farg'ona davlat universiteti

Texnik xodim:

Yusupov Arabboy

Farg'ona davlat universiteti

TAHRIR KENGASHI A'ZOLARI

Tuychiyeva Inoyat Ibragimovna

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Shamsiyeva Maxfuzaxon Xuja qizi

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sabirova Gulnoza Sadikovna

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Saidov Ixtiyor Muzropovich

Farg'ona davlat universiteti harbiy ta'lim fakulteti boshlig'i

Mamatova Nodira Muxtarovna

Tibbiyot fanlari Doktori (Ds)

Rasulova Vasila Batirovna

Toshkent farmatsevtika instituti, Biologiya fanlari nomzodi, dotsent

Nikadambayeva Hilola Batirovna

Uzbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti,

Pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Pirimov Akram Pirimovich

Navoiy davlat pedagogika instituti, dotsent

Shodiyev Furqat Davranovich

Navoiy davlat pedagogika instituti, Texnika fanlari

nomzodi, Dotsent

Qurbonova Muqaddas Omonovna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Otaqulov Fozil Sobirovich

Geografiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

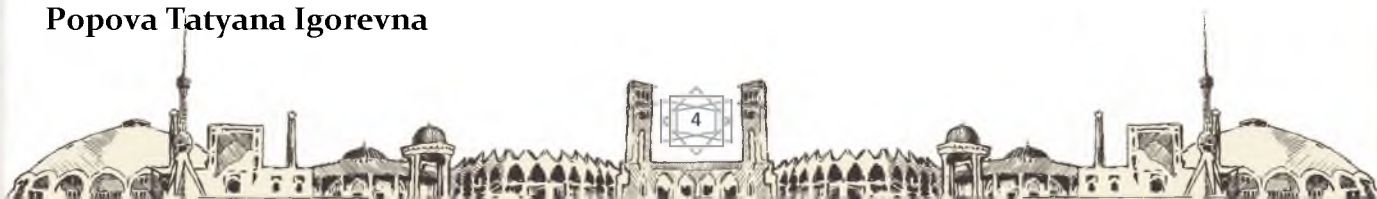
Baltayeva Ikbal Tadjibayevna

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti. O'zbek tili va adabiyoti kafedراسي dotsenti, filologiya fanlari nomzodi.

Sayfullayeva Ra'noxon Raupovna

O'zbekiston milliy universiteti. Filologiya fanlari doktori, professor.

Popova Tatyana Igorevna

SanktPeterburg davlat universiteti. Rossiya.Doctor filologicheskix nauk, professor.

Berdaliev Abduvali

Tojikiston. Xo`jand davlat universiteti. Filologiya fanlari doktori.

Manzuraxon Ernazarova

Navoi davlat pedagogika instituti.Filologiya fanlari doktori, professor.

Uluqov Nosirlon Muxammadalievich

Namangan davlat universiteti.Filologiya fanlari doktori.

Jumanazarova Guljahon

Filologiya fanlari doktori. Jizzax davlat universiteti.

A.A.Qosimov

Farg`ona davlat universiteti.Filologiya fanlari doktori, professor.

Jo`rayev Habibullo Abdusalomovich

Filologiya fanlari doktori. Farg`ona davlat universiteti.

Fayzimatov Shuxratjon No`monovich

Farg`ona politexnika instituti.Texnika fanlari doktori.

Hoshimov G`anijon Mirzaaxmadovich

Andijon davlat universiteti.Filologiya fanlari doktori.

Hulkar Hamroyeva

Filologiya fanlari nomzodi, dotsent. O`zbekiston respublikasi yozuvchilar uyushmasi a`zosi, jurnalist.

O`rinboyev No`monjon O`rmonovich

falsafa fanlari nomzodi, dotsent. XTXMOIO`

Qurbonova Muqaddas Omonovna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori. Farg`ona davlat universiteti.

Qunduzxon Atabayevna

Filologiya fanlari doktori, professor. O'zbekiston. Jahon tillari universiteti.

Hojaliyev Ismoiljon Tojiboyevich

Farg`ona davlat universiteti filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

Erofeeva Inna Nikolaevna

Kandidat pedagogicheskix nauk, dotsent. Sankt Peterburg davlat universiteti. Rossiya.

Toshtemirova Zamira Sotvoldiyevna

pedagogika fanlari nomzodi, dotsent. Farg`ona davlat universiteti.

G.O.Abdugafurovich

Filologiya fanlari nomzodi. Farg`ona davlat universiteti.

Xudayarov Oybek Odilovich

Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti

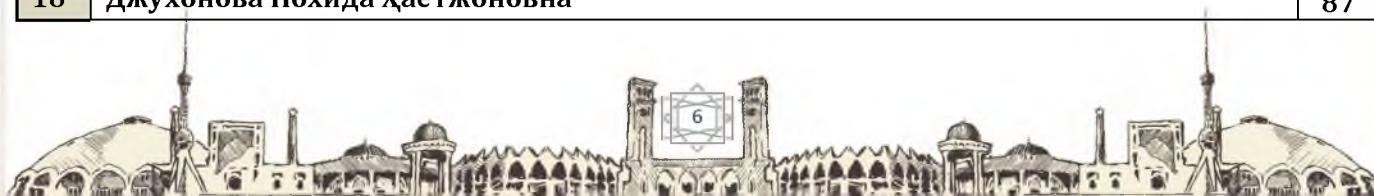
Muxitdinova Muniraxon

Pedagogika fanlari fanlari doktori, (PhD)

MUNDARIJA:	
1	A.O.Abdug'aniyev O'tanazarova Yulduz Ravshan qizi VAQTLI QATORLAR 12
2	Shodiyev Jasur Kholmatjonovich Jumabekov Sarvar KNOWLEDGE ACCELERATION - OF THE PERSON SPIRITUAL AND MORAL DEVELOPMENT IN THE SYSTEM MASS INFORMATION TOOLS PLACE 25
3	Худайбергана Назокат Рахимовна Худойбергана Гуласал Фахриддин қизи Қуронбоева Дилноза Маъримбой қизи ЎҚУВ ЛЕКСИКОГРАФИЯСИ ТУЗИШНИНГ АСОСИЙ МУАММОЛАРИ ҲУСУСИДА 30
4	Кирийгитов Бахридин Азимов Рахимжон Носирова Мухайё МАЪЛУМОТЛАР ТАҲЛИЛИ ЖАРАЁНИДА КОМПЛЕКС ТУШУНЧАЛАР ФОЙДАЛАНИШ 33
5	Носирова Мухайе Кимсановна ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ: ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОГРАММНЫХ СРЕДСТВ И ИЗУЧЕНИЕ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ 37
6	Эргашев Эрали Хакимов Уткир Хакимова Муътабар ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНТЕРАКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАНИИ 41
7	S.S.Sayfullayev SH.SH.Hakimov PAXTA TOZALASH SANOATI CHIQINDILARI VA ULARNI DASTLABKI QAYTA ISHLASH 45
8	Xaydarova M.D Eshqorayev S.S Ro'zimurodov B.I TYUBEGATAN KONINING SILVINITLARINI ERITISH JARAYONINI O'RGANISH 48
9	Sanoyeva Dildora Qaxorovna MAVLONO RUMIY VA ASKETIZM 51
10	Feruza Boboqulova "MUHOKAMAT UL-LUG'ATAYN" ASARIDAGI SINONIMIYALAR. 55
11	Анарбаев Халимжон Пахритдинович Тўраев Рамзиддин Ихтиёр ўғли ТЕПАҚЎТОН ТУЗ КЕНИДА ҚАЗИБ ОЛИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА МАРКШЕЙДЕРЛИК ТАЪМИНОТИ. 58
12	Sodiqova Mohlaroyim "MEN DINIY EKSTREMIZM VA TERRORIZM TAHDIDINI QANDAY TUSHUNAMAN?" , "O'ZBEKISTONLIK EKANIMDAN BAXTLIMAN" 64
13	Mamaziyyayev Xusniddin Dilshod o'g'li NORMATIV-HUQUIY Hujjatlar va ular loyihalarining korrupsiyaga qarshi ekspertizasi: Rossiya Federatsiyasi tajribasi 67
14	Obidjonov Xojimurod Xudoyberdi o'g'li KISHILIK VA SO'ROQ OLMOSHLARINING LEKSIK-SEMANTIK XUSUSIYATLARI 75
15	Лутфуллаев Абдували Шерибоев Худойназар ИНСОН — ЯНГИ РЕНЕССАНС ИЖОДКОРИДИР 78
16	А.Юлдашев КОНФУЦИЙ АСАРЛАРИДА ЭСТЕТИК ҒОЯЛАР 81
17	Рашидова Сайера ИСТОРИИ И ИСТОКИ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ИДЕИ О РАЕ 84
18	Джухонова Нохиди Ҳаётжоновна 87

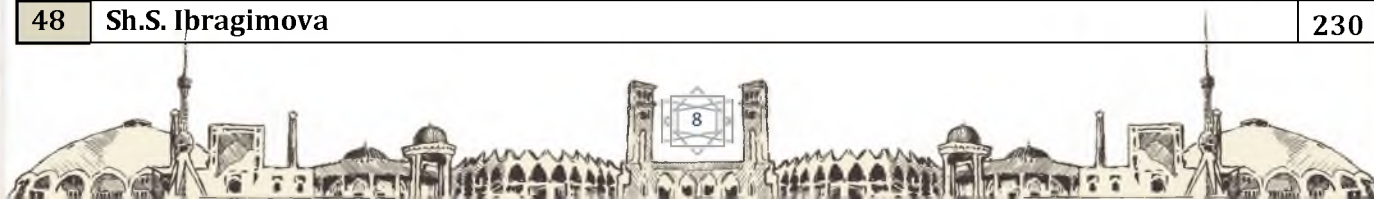

	Кувонбеков Абдулазиз Абдулажон ўғли <i>ЎСМИРЛАРДА НИЗОЛАРНИНГ ПСИХОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИ ВА УЛАРНИ БАРТАРАФ ЭТИШ ЙЎЛЛАРИ</i>	
19	Абдуллаева С.Б <i>ПРОСТЫЕ ПРИЕМЫ, КОТОРЫЕ ПОМОГУТ ЗАПОМИНАТЬ УЧЕНИКАМ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА</i>	92
20	Islomov Murodulla Umarovich <i>FIZIK KATTALIKAR. SKALYAR VA VEKTOR KATTALIKLAR</i>	96
21	Икромов Муслимбек <i>НАЗНАЧЕНИЕ И КЛАССИФИКАЦИЯ ФИЛЬТРОВ ДЛЯ ОЧИСТКИ ГАЗА</i>	99
22	Б.М.Шакиров, О.Одилжонов И.Уринов, И.Иминов <i>УСОВЕРШЕНСТВОВАННЫЙ СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ВОДОПОДАЧИ ЦЕНТРОБЕЖНЫХ НАСОСОВ</i>	105
23	Турдиева Умидахон Урол кизи <i>ЭКОТУРИЗМ - ПЕРСПЕКТИВНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ</i>	109
24	Tulyaganov Abduqahhor Hakimovich Xolmurzayev Nursulton Bahodir o'g'li <i>AVTOMOBIL YO'LLARI O'TGAN KICHIK HAVZALARIDA TOSHQINLAR VA TO'LIN SUV DAVRINING SHAKILLANISHIDAGI GIDROLOGIK XUSUSIYATLARI (JANUBIY O'ZBEKISTON XUDUDLARI MISOLIDA)</i>	113
25	Ahmatov Doston Umirzaqova Gulmira <i>YALPIZ (MENTHA) TURKUMI O'SIMLIGINING DORIVORLIK XUSUSIYATLARI.</i>	117
26	Davlatov Iqboljon Sharofiddin o'g'li Mo'minov Davronjon Marifjon o'g'li <i>OMMAVIY MADANIYATNING SHAXS IJTIMOIYLASHUVI JARAYONIGA TA'SIRI.</i>	122
27	Raxmonov Dilmurod Nusratovich Raxmonov Vaxob Nusratovich Qosimov Bekzod Zoirovich Dusanov Shuxrat Abdirazakovich <i>ANTHROPOMETRIC AND FUNCTIONAL CHANGES AND THEIR RELATIONSHIP AFTER TWO-YEAR AEROBIC GYMNASTICS TRAINING</i>	127
28	Б.Мирусманов Р.Т. Курбонов М.М.Мукимов <i>ПАХТА ИПАКЛИ ЛАСТИК ТРИКОТАЖ ТЎҚИМАСИНИНГ ФИЗИК-МЕХАНИК ХУСУСИЯТЛАРИНИ ТАҲЛИЛИ</i>	131
29	S.A.Hashimova <i>HOZIRGI XITOPY TILIDA LOKATIVLARNING OT SO'Z TURKUMI YORDAMIDA IFODALANISH XUSUSIYATLARI</i>	136
30	Badalova Zulfiya Qutbitdinovna Sobirova Iroda Khalilla Imomnazarov Saidakbar Saidahmad o'g'li <i>RAPID PREVENTIVE MEASURES THAT ARE TAKEN FOR RABIES.</i>	144
31	Махсимова Гулмира Нишоналиевна <i>ОНА ТИЛИ ЎҚИТИШ МЕТОДИКАСИНИНГ ИЛМИЙ АСОСЛАРИ ВА ТАМОЙИЛЛАРИ</i>	147
32	Нафосат НуриддиноваНуриддинова <i>ОНА ТИЛИ ЎҚИТИШ МЕТОДИКАСИ ФАНИНИНГ МЕТОДОЛОГИК ВА ИЛМИЙ АСОСЛАРИ</i>	151
33	Xoltoyeva Saida Davurovna <i>ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ОНА ТИЛИ ФАНИНИНГ ЎРНИ ВА ЎЗБЕК ТИЛИНИНГ НУФУЗИ</i>	155
34	Axmedov Akmaljon Yusufovich Husanova Maxliyo <i>BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA PEDAGOGIK MULOQOT ASOSIDA MUOMALA MADANIYATINI</i>	160

	<i>SHAKLLANTIRISH ASOSLARI</i>	
35	Shoira Abdumajidovna Abdujalilova Bo'riyeva Madina Abdullayevna <i>OLIY TA'LIM MUASSASALARI O'ITUVCHILARINIG PEDAGOGIK TASAVVUR VA UNING FAZILATLARI</i>	168
36	Shoira Abdumajidovna Abdujalilova Abduhamidova Salomat Lutfullo qizi <i>O'QITUVCHINING SHAXSIYATI PEDAGOGIK ALOQA SAMARADORLIGINING OMILI SIFATIDA</i>	173
37	Қораев Самаридин Баракаевич Эргашева Мохинур Комил қизи Алимов Ўлмасжон Исмаилов <i>ТАЪЛИМ МУАССАСАСИДА МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ</i>	177
38	Элмурзаева Насиба Холбоевна Якупова Малоҳат Омар қизи Йўлдашева Шахноза Комилжон қизи <i>ЎҚИТУВЧИНИНГ ПЕДАГОГИК МАҲОРАТИ КАСБИЙ-ПЕДАГОГИК ФАОЛИЯТ ТАРАҚҚИЁТИ</i>	181
39	Элмурзаева Насиба Холбоевна Якупова Малоҳат Омар қизи Йўлдашева Шахноза Комилжон қизи <i>ОЛИЙ ТАЪЛИМДА ЎҚИТИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТУРЛАРИ ВА ШАКЛЛАРИ</i>	186
40	Sotbarov Atabek Asilbek o'g'li Olimjanova Dilfuza Ilhom qizi Uralov Jamshid Hushnud o'g'li <i>BO'LAJAK O'QTUVCHILARNI LOYIHAVIY FAOLIYATGA TAYYORLASHNI VOSITALARI</i>	191
41	Sotbarov Atabek Asilbek o'g'li Olimjanova Dilfuza Ilhom qizi Uralov Jamshid Hushnud o'g'li <i>FORSAYT KELAJAKGA NAZAR</i>	196
42	O'tayev Akram Yo'ldoshevich Fayzullayeva Muhayyo Zohir qizi Murodullayeva Mohinur Ulug'bek qizi <i>PEDAGOGIK FAOLIYATNING QONUNIY ASOSLARI</i>	200
43	Абдалова Сайяра Рустамовна Умарова Айман Илес кизи Толипова Юлдуз Шавкат кизи Усмонова Ойдин Зоир кизи <i>ТАЪЛИМ ОЛУВЧИЛАРНИ ЕТАКЧИЛИК ҚОБИЛИЯТЛАРИНИ АНИҚЛАШ ВА ТАШХИСЛАШ</i>	203
44	Абдалова Сайяра Рустамовна Умарова Айман Илес кизи Мискинова сабина Зиядхон кизи Толипова Юлдуз Шавкат кизи Усмонова Ойдин Зоир кизи <i>ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ ВА АҲАМИЯТИ</i>	207
45	Э.Мирзажоновна А.Хомидов Г.Мамажоновна <i>АКТУАЛЬНОСТЬ ПЕРЕВОДА ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ МЕТОДИК</i>	211
46	Yulchiboyeva Dilfuza Ergashevna <i>SHAXS EMOTSIONAL SOHASINING XUSUSIYATLARI</i>	218
47	Arislonov Zamira Rasulovna <i>BOSHLANG'ICH SINIF MATEMATIKA DARSLARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH VA ULARNING SAMARADORLIGI</i>	224
48	Sh.S. Ibragimova	230

BO'LAJAK O'QTUVCHILARNI LOYIHAVIY FAOLIYATGA TAYYORLASHNI VOSITALARI

Sotbarov Atabek Asilbek o'g'li

*Toshkent viloyati Chirichiq davlat
pedagogika instituti o'qituvchisi*

Olimjanova Dilduza Ilhom qizi

Uralov Jamshid Hushnud o'g'li
*Toshkent viloyati Chirichiq davlat
pedagogika instituti talabasi*

Аннотация: Maqolada pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlashning mohiyatini hisobga olgan holda, nafaqat loyihaviy faoliyatga tayyorlasherlarning faoliyati, balki ushbu faoliyat mahsuloti - mavjud vaziyatni o'zgartirish uchun yaratilgan loyihani ham yodda tutish kerak. Shuning uchun, pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash ostida biz ommaviy foydalanishga qaratilgan ta'lim tizimining innovatsion modeli bo'lgan loyihani yaratish uchun o'qituvchilarning maqsadli faoliyatini tushunamiz.

Tayanch so'z va tushunchalar: Pedagogik loyha, texnologiya, kompetentlik, model, metodika.

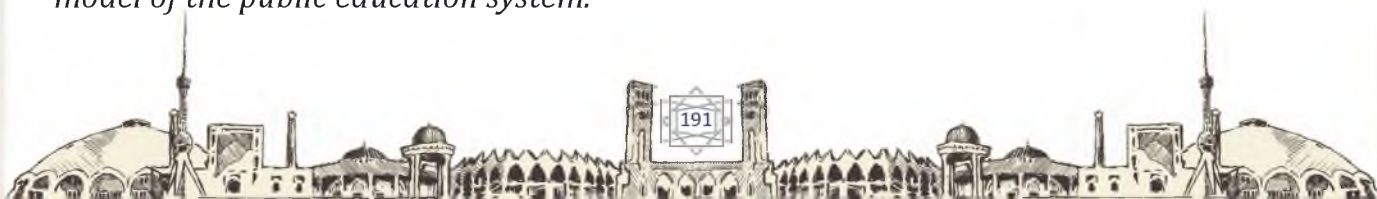
ИНСТРУМЕНТЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ПРОЕКТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Аннотация: Учитывая важность подготовки к проектной педагогической деятельности в статье необходимо иметь в виду не только деятельность тех, кто готовится к проектной деятельности, но и продукт этой деятельности - проект, призванный изменить сложившуюся ситуацию. Поэтому под подготовкой к педагогической проектной деятельности мы понимаем целенаправленную деятельность педагогов по созданию проекта, представляющего собой инновационную модель системы народного образования.

Ключевые слова и понятия: Педагогический проект, технология, компетентность, модель, методология.

TOOLS FOR PREPARING FUTURE TEACHERS FOR PROJECT ACTIVITIES

Annotation: Given the importance of preparation for pedagogical project activities in the article, it is necessary to keep in mind not only the activities of those who prepare for project activities, but also the product of these activities - a project designed to change the current situation. Therefore, in preparation for pedagogical project activities, we understand the targeted activities of teachers to create a project that is an innovative model of the public education system.

Key words and concepts: *Pedagogical project, technology, competence, model, methodology.*

Ta'limdagi loyihaviy faoliyatga tayyorlash o'ziga xos xususiyatlarga ega. Bu ijtimoiy amaliyotlarning boshqa turlari bilan aloqalarni o'rnatish, ta'lim maqsadlariga yo'naltirilgan jamoat koalitsiyalarini yaratish, mutlaqo yangi ta'lim resurslarini aniqlash, ijtimoiy ahamiyatga ega ta'lim siyosatini shakllantirish, amalga oshirilayotgan tashabbuslarning ijtimoiy oqibatlari uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishni talab qiladi. Shu munosabat bilan ta'limni rivojlantirishda loyiha yondashuvini amalga oshirish zarurati va dastlabki kontseptual asos va loyihaviy faoliyatga tayyorlash modellarini pedagogikada yetarli darajada ishlab chiqilmaganligi o'rtasida ziddiyat mavjud.

Bizning fikrimizcha, zamonaviy ta'lim amaliyotida loyihaviy faoliyatga tayyorlash nazariy muammolarini hal qilish ushbu yondashuvning o'ziga xos xususiyatlarini talab qiladi, bu ijtimoiy-pedagogik deb ta'riflanishi mumkin: uning oqibatlari (ijtimoiy hayotdagi o'zgarishlar) bo'yicha ta'lim sohasi (ta'lim sohasi) va ijtimoiy. Bugungi kunda ijtimoiy - pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash ta'lim tizimining turli darajalarida amalga oshirilmoqda.

Shuni ta'kidlash kerakki, ushbu muammoni metodik tahlil qilish darajasini aniqlashning umumiy yo'nalishi-loyihaviy faoliyatga tayyorlashning mohiyatini falsafiy tushunishni aks ettiruvchi tadqiqotlar (N. G. Alekseev, yu. V. Gromyko, VI Zhuravlev, K. M. Kantor, V. V. Krayevskiy, V. A. Lek-Torskiy, A. M. Novikov, A. V. Rosenberg, VM rozin, Vn Sadovskiy, Vf Sidorenko, vs Shvyrev, G. P. Shchedrovitskiy, E. G. Yudin)

Bir qator nashrlarda ijtimoiy - pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash uchun normativ bilimlar (V. N. Burkov, Ts.J. Jones Garth, A. F., T. Maldonado, Zotov Va A. Newell, J. Reitman, G. Simun, P., D. V. Shapiro Tepalik).

Ba'zi asarlarda loyihaviy faoliyatga tayyorlash umumta'lim maktabining o'qituvchisi (O. A. Abdullin, Z. I. Vasileva, O. S. Gazman, F. N. Gonobolin, V. yu. Krichevskiy, N. V. Kuzmina, V. A. Slastenin, A. I. Shcherbakov) loyihaviy faoliyatga tayyorlash qobiliyatlari nuqtai nazaridan ko'rib chiqiladi.

Ta'limda rivojlanayotgan loyiha paradigmasining nazariy va uslubiy asoslari V. N. Averkina, N. V. Bochkina, S. A. Gilmanov, V. I. Zagvyazinskiy, V. V. Rubtsova, A. M. Tsyruhnikova, V. A. Sturby, V. Z. Yusupov[36, p.31] asarlarida ma'lum darajada rivojlandi. Ular rus ta'limini isloh qilish va rivojlantirish maqsadlariga nisbatan loyiha paradigmasining mohiyatini pedagogik ilm-fanni tushunishda yangi qadam tashlashga imkon beruvchi gumanitar bilimlarning turli sohalarida loyihalash bo'yicha nazariy g'oyalarni kontseptual tahlil qilish va sintez qilishni amalga oshirdi; umumiy falsafiy rivojlanish tamoyilini aniqlashtirish amalga oshirildi, buning asosida bugungi kunda ta'limda innovatsion o'zgarishlar amalga oshirilmoqda; mintaqaviy ta'limda ijtimoiy-pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlashning nazariy asoslari ishlab chiqilgan bo'lib, uning mohiyatini, umumiy tamoyillarini, texnologiyalarini, zamonaviy ta'limni

hududiy lashtirish jarayonlarida loyiha faoliyatining usullarini belgilaydi; umumiy kontsepsiya shakllantirildi.

"Ta'limda loyihaviy faoliyatga tayyorlash" ta'lim tizimini rivojlantirish va o'z - o'zini rivojlantirishning asosiy mexanizmi sifatida; ijtimoiy-pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash samaradorligi mezonlari ishlab chiqildi.

Pedagogik adabiyotning nazariy tahlili ba'zi umumlashmalarga imkon berdi:

- Bugungi kunda jamiyatda jadal o'zgarishlar va tub o'zgarishlar yuz berganda, loyihaviy faoliyatga tayyorlash ta'limda etarlicha o'zgarish, sharoit yaratish va uni rivojlantirishning ichki mexanizmlarini aniqlashning prinsipial jihatdan yangi va fundamental usuliga aylanmoqda. Ijtimoiy-pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash-ijtimoiy amaliyot shakli sifatida polidissiplinar tadqiqot va rivojlantirish va ta'lim o'z-o'zini rivojlantirish sohasida kompleks ishlanmalar amalga oshirish uchun maxsus tashkil raznoprofessional faoliyati.

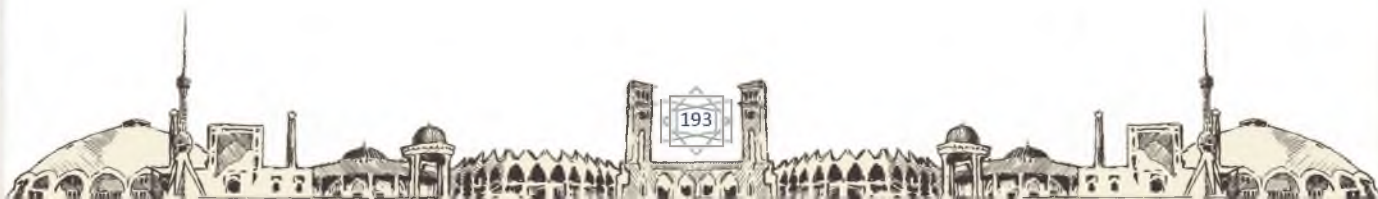
- Ijtimoiy - pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash ideal loyihaviy faoliyatga tayyorlash (loyihaviy faoliyatga tayyorlash g'oyasini ishlab chiqish) va loyiha rejasini amaliy amalga oshirish bilan bir vaqtda bog'liq faoliyati (pedagogik, ilmiy, boshqaruv), bir qator integratsiya-nima mumkin, yoki nima bo'lishi kerak. Ushbu faoliyatning integratsiyasi ishlab chiquvchilar va realizatorlarning jonli tashuvchilari bo'lgan juda aniq ta'lim loyihaviy faoliyatga tayyorlashda namoyon bo'ladi.

-Ijtimoiy-pedagogik ta'limdan tashqari ta'limdagi loyihaviy faoliyatga tayyorlashning rivojlanayotgan paradigmasi, shuningdek, rivojlanayotgan ta'lim amaliyoti, ta'lim texnologiyalari, pedagogik faoliyat usullari va vositalarini qurish va inson hayotining haqiqiy mavzusi va faoliyati uchun maqbul shart-sharoitlarni yaratadigan ta'lim jarayonlarini rivojlantirishning psixologik va pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlashini o'z ichiga oladi. Birgalikda, bu turdagi loyihaviy faoliyatga tayyorlash va ta'lim jarayonlarining yangi turlarini yaratishga qodir bo'lgan amaliy yo'naltirilgan pedagogik ilmnining zamonaviy qiyofasini belgilaydi.

Shunday qilib, ta'lim sohasidagi tadqiqotlar va loyihaviy faoliyatga tayyorlash amaliyotining nazariy tahlillari ta'lim sohasidagi organik o'zgarishlarni ta'minlaydigan mustaqil, ko'p funktsional, integral, adaptiv sifatida loyiha faoliyatini o'rganish bilan bog'liq pedagogik fanni rivojlantirishda yangi yo'nalishni shakllantirish uchun zarur shart-sharoitlarni ochib beradi.

Bugungi kunda pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash ma'lum bir pedagogik tizimni amalga oshirish uchun shart-sharoitlarni aniqlash bo'yicha faoliyatni anglatadi. A. P. Tryapitsina ko'ra, bu yondashuv ahamiyati, u pedagogik jarayonida inson shakllanishi uchun sharoitlar to'liqligini ta'minlash, ta'lim tizimining pedagogik asoslarini topish imkonini beradi, deb aslida yotadi.

Zamonaviy tadqiqotchilar aniq ma'lum bir yosh oralig'i, ta'lim muassasalari va ta'lim muhitlar ijtimoiy-pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash va ta'lim amaliyotini rivojlantirish pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash doirasida o'quv jarayonlarini

rivojlantirish psixologik va pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash ta'kidlab, loyihaviy faoliyatga tayyorlash ob'ektini belgilash.

Shunday qilib, ta'limdagi loyihaviy faoliyatga tayyorlash-ta'limni rivojlantirish va o'z-o'zini rivojlantirishni ijtimoiy amaliyot shakli sifatida ta'minlaydigan, inson ta'limiga bo'lgan ehtiyojni, u yashayotgan jamiyatni va ta'lim tizimlarining ehtiyojlarini qondirishga imkon beradigan kompleks tadqiqotlar va loyiha ishlanmalarini amalga oshirish bo'yicha tashkil etilgan faoliyat tizimi.

Pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlashning mantiqi bir - birini ketma-ket o'zgarib turadigan faoliyat turlarini-dolzarb muammolar yoki vaziyatlarni tahlil qilish, kontseptualizatsiya qilish, dasturlash, yangi ta'lim amaliyotini rejalashtirish va loyihalash, shuningdek, loyihaviy faoliyatga tayyorlash jarayoni sub'ektlarining faoliyatini tashkil etish shakllari bilan ifodalanishi mumkin.

Ba'zi nashrlarda ta'lim loyihaviy faoliyatga tayyorlash ta'lim tizimining cheklangan miqdordagi o'zgarishi bo'lib, u mumkin bo'lgan resurslar, Real mablag'lar va muayyan tashkilot doirasida yangi maqsadlarga erishish imkonini beradi.

"Pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlash" kontseptsiyasiga kelsak, uning yagona talqini yo'q: ba'zilar pedagogik loyihaviy faoliyatga tayyorlashni o'qituvchilar, talabalar, pedagogik jamoatchilik, ta'limning yangi mazmuni va texnologiyalari, pedagogik faoliyat va fikrlash usullari va texnologiyalari (V. A. Bolotov, E. I. Isaev, V. I. Slobodchikov, N. A. Shaydenko) ning eng yangi shakllarini "etishtirish" jarayoni sifatida belgilaydi.⁴⁹ (V. A. Slastenin, I. F. Isaev, A. I. Mishchenko, E. N. Shiyanov), va nihoyat - mazmunli, tashkiliy-uslubiy, moddiy-texnik va empirik-intuitiv va ilmiy darajalarda amalga oshirilayotgan pedagogik muammo yaxlit hal amalga oshirish rejasi ijtimoiy - psixologik loyihaviy faoliyatga tayyorlash sifatida-ko'p bosqichli rejalashtirish (V. P. Bepalko) sifatida.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Мирзиёев Ш.М. “Қонун устиворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови”. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси // Халқ сўзи, 2016 йил 8 декабрь.

2. Мирзиёев Ш.М. Адабиёт ва санъатни ривожлантириш, маданиятимиз халқимизнинг маънавиятини юксалтиришнинг муҳим омилларидан биридир. - Т., 2017. - № 153 (6817). - 4-август. - С. 1.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 20-fevraldagi "Prezident maktablarini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4199 sonli qarori. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 07/19/4199/2642-son

⁴⁹ Дроздикова Л.Н., "Диагностика творческого развития личности" Методическое пособие, Новосибирск-2003г ст-8-15

4. Данилова Г.С., "Акмеолічна школа» нова якість освіти / Г.С. Данилова // Освіта і управління. – Т. 12. – 2002. – № 2. – С. 96 – 108

5. Анісімов О.С., Акмеологія та методологія: проблеми психотехніки і мислетехніки / О.С. Анісімов – М.: 1998. – 772 с.

ELEKTRON ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. <http://abc.vvs.iu/Books/instrum/page0016/.asp>.
2. <http://dic.academic.ru/dic/ns17soico/4789>.
3. http://www.e-osnova.ru/PDF/osnova_14_7_656.pdf.

